

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/8/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2101899927
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2101899927.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej v spore žalobcov: 1/ Mgr. L. P., rod. F., nar. X.X.XXXX, bytom W. XX, S. a 2/ Mgr. R. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. X, Košice, obaja zastúpení splnomocnencom: advokátska kancelária JUDr. Radovan Hrabovecký - advocati s. r. o., so sídlom Panenská 24, Bratislava, proti žalovaným: 1/ T. W., nar. X.X.XXXX, bytom W. XX, A. a 2/ D. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XX, S., obaja zastúpení JUDr. Romanom Cibulkom, advokátom, so sídlom Hlavná 52, Trnava, o uvedenie veci do pôvodného stavu, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 31. októbra 2018, č.k. 24C/82/2001-778, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaní 1/ a 2/ majú proti žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalobu zamietol a o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50%. Ďalej súd napadnutým rozsudkom štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v rozsahu 50% a voči žalovaným v rozsahu 50%.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 3 ods. 1, § 123, § 124, § 126, § 129, § 130 ods. 1 a 2, § 132 ods. 1 a § 134 ods. 1, 3 a 4 Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“), keď dospel k záveru, že návrhu žalobcov na uloženie povinnosti žalovaným na vlastné náklady postaviť v prospech žalobcov do ich podielového spoluvlastníctva, každého z nich v podiele 1/2 z celku, tehlový múr o výške 1,8m, šírke 20cm a dĺžke 50cm medzi pravým predným rohom rodinného domu žalobcov č. XX, v línii čelnej strany rodinného domu č. XX od bodu 101 až po hranicu medzi parcelami č. 55/9 a č. 195/5 a zároveň postaviť tehlový múr o výške 1,8m, šírke 20cm na hranici medzi parcelami č. 55/9 a č. 193/5 od bodu 100 v dĺžke 2,8m tak, ako sú tieto body uvedené v polohopisnom náčrte Ing. R. R. v mierke M 1:50 zo dňa 19.2.2011 a vytyčovacom náčrte Ing. R. R. zo dňa 19.2.2010 č. plánu 1/2011, nie je možné vyhovieť. V konaní bolo síce preukázané, že medzi pozemkami žalobcov a žalovaných (parc. č. 55/9 vo vlastníctve žalobcov a parc. č. 195/5, 195/56 vo vlastníctve žalovaného v 2. rade) stál v minulosti múrik, postavený v roku 1951/1952 právnymi predchodcami žalobcov, pričom ale jeho presné umiestnenie nebolo preukázané, nebolo preukázané, že stál na právnej hranici medzi pozemkami účastníkov, resp. že by tvoril túto hranicu, resp. že na základe jeho postavenia vznikla na tomto mieste hranica - v tomto smere existujú štyri rôzne znalecké posudky, ktoré s konečnou platnosťou lokalizáciu múrika nevyriešili (napriek tomu strany sporu už v tomto smere nenavrhl ďalšie dokazovanie). V predchádzajúcom období mal na mieste tohto múrika stáť iný múrik, ktorý mal byť

zbúraný v súvislosti so stavbou domu právnych predchodcov žalobcov pravdepodobne v roku 1947. Súd v tejto súvislosti po vykonanej ohliadke na mieste, konštatuje, že ak by línia pôvodného múra (ktorý mali zbúrať v súvislosti so stavbou domu právni predchodcovia žalobcov pravdepodobne v roku 1947) mala pokračovať zo zadnej strany pozemku žalobcov (kde je zachované doposiaľ torzo pôvodného múru) do časti predzáhradky (kde mal múrik stáť), nemohol stáť na parcele žalobcov, nakoľko znalci (okrem Ing. Wágnera) tvrdili, že hranica pozemkov je priamka, pričom optickým predĺžením hranice, ktorá je zreteľná a zachovaná v zadnej časti nehnuteľností strán sporu, nemohol byť múrik postavený tak, ako ho lokalizujú žalobcovia (musel by byť postavený priamo pred, resp. smerom „do“ domu žalobcov), a nie na stranu k pozemku žalovaných. Navyše žiadny znalec s istotou nezistil, že tehlový múrik, resp. základy, ktoré žalobcovia vydávajú za základy múrika, stál na pozemku žalobcov, resp. na vlastníckej hranici. Múrik, ktorý postavili právni predchodcovia žalobcov v roku 1951/1952, zbúrali žalovaní 1/ a 2/ v období február až august 2001, keď búrili stavbu letnej kuchyne, ktorej súčasťou sa múrik v predchádzajúcom období stal. V priebehu konania neboli bezpečne preukázané presné rozmery (šírka, výška, dĺžka), presné osadenie v teréne, ani nebolo špecifikované stavebno-technické riešenie múrika - jednalo sa tu iba o tvrdenia žalobcov, ktoré nepodporili žiadnymi dôkazmi a dokladmi, keď rozmery, t.j. dĺžku, šírku a výšku múrika žalobcovia počas konania menili, menili tiež jeho situovanie, rozchádzali sa svedecké výpovede ohľadom rozmerov múrika, z čoho je zrejmé, že ani samotní žalobcovia nevedeli a nevedia presne popísať, a už vonkoncom nevedia preukázať stavebno-technické riešenie a osadenie predmetného múrika - v takejto situácii potom neunesli dôkazové bremeno, nakoľko súd nemohol uložiť žalovaným povinnosť postaviť „niečo“, čo nebolo presne popísané a špecifikované, a „čoho“ existencia (v nimi opisovanej forme) nebola preukázaná. Súd zotrváva na svojom pôvodnom stanovisku, keď podľa jeho názoru návrhu nemohlo byť vyhovené aj z dôvodu, že žalovaní v čase, keď predmetný múrik búrili, boli už jeho vlastníckymi, keď vlastnícke právo na nich prešlo z titulu vydržania. Bolo preukázané, že v roku 1963/1964 manželia L. stavali letnú kuchyňu, pričom predmetný múrik bol využitý (na základe dohody / súhlasu právnych predchodcov žalobcov, čo jednoznačne potvrdil pred súdom F. F.) ako jedna zo stien novej stavby tejto tzv. letnej kuchyne - k jestvujúcemu múriku boli pristavené ďalšie steny (pri stavbe letnej kuchyne nebol pristavený k pôvodnému múru žiadny múr, ktorý by bol súčasťou letnej kuchyne), a stavba bola zastrešená; právni predchodcovia žalobcov nikdy nemali výhrady voči stavbe letnej kuchyne. Takto postavenú stavbu spolu s celou nehnuteľnosťou nadobudli do vlastníctva v roku 1989 od rodiny L. právni predchodcovia žalovaného 2/ (jeho rodičia), v roku 2001 ich nadobudol do BSM žalovaný 2/ a C. W., a v roku 2007 ich nadobudol do výlučného vlastníctva žalovaný 2/. Je zrejmé, že manželia L. nemohli vlastníctvo k múriku vydržať (nakoľko nemali relevantný právny titul na vydržanie, boli si vedomí, že múrik využitý ako jedna zo stien letnej kuchyne nie je ich vlastníctvom), avšak už rodičia žalovaného 2/ a samotný žalovaný 2/ vlastníctvo k múriku vydržať mohli a aj ho vydržali. V roku 1989 totiž nadobudli nehnuteľnosť ako celok, t.j. vrátane stavby letnej kuchyne a od uvedenej doby túto stavbu nerušene užívali, udržiavali ju - je nepochybné, že ju neužívali ako „múrik a pristavené a zastrešené steny“, ale ako letnú kuchyňu. Z uvedeného je potom zrejmé, že žalovaný 2/ a jeho právni predchodcovia (od doby, keď sa stali vlastníckymi nehnuteľností jeho rodičia), t.j. po dobu 12 rokov mali nehnuteľnosť letnej kuchyne (ktorej súčasťou bol sporný múrik) v držbe, držba bola oprávnená a dobromyseľná (ako už bolo spomenuté, užívali nimi riadne nadobudnutú stavbu letnej kuchyne v dobrej viere, že im vec patrí celá), nakladali s ňou ako so svojou (opravovali a udržiavali ju), držba bola nepretržitá a nerušená (prvý raz boli vznesené námietky zo strany právneho predchodcu žalobcov v súvislosti s búraním letnej kuchyne v roku 2001, t.j. v čase keď už vec bola vydržaná) - výsledkom tohto stavu bolo potom nadobudnutie vlastníckeho práva k veci (letnej kuchyne, ktorej súčasťou bol predmetný múrik) držiteľom (žalovaným 2/), a to okamihom uplynutia vydržacej doby; keďže právny následok vydržania nastáva priamo zo zákona, nevyžaduje konštitutívne rozhodnutie štátneho orgánu. V konaní nebolo vôbec preukázané (žiadna zo strán sporu to dokonca ani netvrdila), že okrem stavby letnej kuchyne žalovaní búrili v roku 2001 „múr nielen za letnou kuchyňou, ale celý“(?), čo konštatoval vo svojom zrušujúcom rozhodnutí Krajský súd v Trnave (súdu nie je zrejmé ako odvolací súd k takto vyslovenému záveru došiel), a navyše, narozdiel od konštatovania odvolacieho súdu, je pohľadom na fotografie označené „A“ a „B“ (ale aj na fotografie z č.l. -517- a -536-) zrejmé, že pred stavbou tzv. letnej kuchyne sa v minulosti nenachádzala stavba žiadneho múrika. Podľa názoru súdu bolo potrebné návrh zamietnuť aj s poukazom na aplikáciu ust. § 3 Občianskeho zákonníka (dobré mravy), podľa ktorého výkon práv a povinností nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na skutočnosť, že za dobré mravy sú považované pravidlá morálneho charakteru všeobecne platné v spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Ak v takejto situácii (popísanej vyššie) žalobcovia žiadajú postavenie múrika (ako naturálnu reštitúciu), ktorý takmer 40 rokov nevyužívali, a ktorý po túto dobu bez prerušenia, a

bez toho aby žalobcovia / ich právni predchodcovia voči tomu namietali, užívali, udržiavali a opravovali právni predchodcovia žalovaného 2/ ako súčasť ich stavby letnej kuchyne, z toho 12 rokov o skutočnosti, že by mali užívať múrik (a nie letnú kuchyňu) ani nevedeli (vzhľadom na všetky okolnosti považovali v dobrej viere celú letnú kuchyňu za svoje vlastníctvo, a tak ju aj búrali), je táto požiadavka / nárok žalobcov v rozpore so slušnosťou, ohľaduplnosťou a rešpektom - výkon takéhoto práva nemôže potom požívať právnu ochranu, súd takto koncipovanú žalobu považuje za šikanóznou, prameniaca s najväčšou pravdepodobnosťou z osobných animozít medzi susedmi F. F. (ktorý sa nevedel zmieriť s existenciou prevádzky potravín na susednom pozemku) a žalovanými. Nezmyselnosť a absurdnosť zotrvávania na podanej žalobe je zdôraznená aj skutočnosťou, že v priebehu konania (v roku 2015) žalovaný 2/ realizoval na mieste, kde mohol v minulosti stáť predmetný tehlový múrik stavbu nového múru, čím reálne splnil požiadavku žalobcov na oddelenie / odhradenie pozemkov - takéto riešenie súd považuje za rozumné usporiadanie vzťahov medzi stranami sporu (vo vzťahu k žalobnému nároku). O trovách konania strán sporu súd rozhodol v zmysle § 255 Civilného sporového poriadku tak, že ich priznal žalovaným v rozsahu 50%. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že pôvodným návrhom boli riešené dva samostatné (rovnocenné) petity (odstránenie stavieb / unimobuniiek, a vybudovanie múrika). Čo sa týka prvého petitu (odstránenie stavieb), nedá sa v konaní určiť úspech či neúspech jednej zo strán sporu, aj keď žaloba bola v tejto časti späťvzatá žalobcami. Títo ju ale vzali späť v dôsledku skutočnosti, že žalovaní v priebehu konania stavby unimobuniiek odstránili, ale žalovaní odstránili unimobunkky z dôvodu, že prestali plniť pôvodný účel (teda nie z dôvodu, že by bolo preukázané ich zasahovanie do pozemku žalobcov). Nakoľko konanie v tejto časti bolo zastavené, nebolo už vykonané dokazovanie ohľadom skutočnosti, či unimobunkky zasahujú, resp. zasahovali do pozemku žalobcov alebo nie, pričom z dovtedajšieho dokazovania táto skutočnosť nebola zrejmá - keď dvaja zo znalcov vyslovili záver, že unimobunkky nezasahujú do pozemku žalobcov, dvaja vyslovili záver, že zasahujú (v tejto súvislosti súd iba pripomína, že posledne vo veci sa vyjadrujúci znalec Ing. Hačko nebol určený súdom, navyiac sa nejedná o žiadneho kontrolného alebo supervízneho znalca, ktorý by mal oprávnenie hodnotiť výsledky zistené predchádzajúcimi znalcami). V takejto situácii sa potom súdu javilo ako najspravodlivejšie nepriznať za túto časť petitu trovy žiadnej zo strán sporu. Čo sa týka druhého petitu (vybudovanie múrika), v tejto boli plne úspešní žalovaní (nakoľko súd návrh v tejto časti zamietol), majú preto nárok na náhradu trov konania. V sumáre potom prevažný úspech v celom konaní svedčí pre žalovaných, preto im súd priznal náhradu trov v rozsahu 50%. O náhrade trov štátu súd rozhodol v súlade s ust. § 259 Civilného sporového poriadku, v spojení s čl. 4 Civilného sporového poriadku tak, že zaviazal obe strany sporu povinnosťou náhrady trov štátu v rovnakom rozsahu (po 50%), nakoľko znalecké dokazovanie bolo vykonané rovnako v prospech oboch strán sporu, preto by sa mali aj rovnakou mierou podieľať na náhrade trov vzniknutých štátu.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia, ktorí navrhli napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť, a priznať im náhradu trov konania v celom rozsahu. Odvolanie odôvodnili z dôvodu vady konania majúcej následkov zmätočnosť rozsudku (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), z dôvodu skutkovej vady rozsudku (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a hmotnoprávnej vady (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). S ohľadom na právny záver odvolacieho súdu uvedený v uznesení Krajského súdu v Trnave zo dňa 30.9.2016, sp. zn. 11Co/75/2016, ktorým bol súd prvej inštancie viazaný, bolo dôvodné očakávať, že súd prvej inštancie nebude mať pochybnosti o vlastníckom práve žalobcov k tehlovému múru zbúranému žalovanými, resp. že skutkový záver o vlastníckom práve žalobcov k tehlovému múru nebude sporný. Napriek skutočnosti, že súd prvej inštancie dospel k opačnému skutkovému a právnomu záveru a odchyľil sa od právneho záveru odvolacieho súdu, táto skutočnosť sa nestala stranám sporu známa v konaní pred súdom prvej inštancie, nakoľko súd prvej inštancie v rozpore s ust. § 181 ods. 2 veta druhá CSP neuviedol predbežné právne posúdenie veci relevantným spôsobom. Napadnutým postupom súdu došlo k porušeniu práva žalobcov na spravodlivý proces a k odňatiu možnosti uplatniť ich procesné práva. Rozsudok súdu prvej inštancie je tak vo výroku vo veci samej absolútne prekvapivým. Ďalej uviedli, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že tehlový múr, ktorého vlastníckymi boli ich právni predchodcovia, resp. oni, sa stal súčasťou letnej kuchynky, a to najmä z dôvodu, že dĺžka zadnej steny letnej kuchynky kopírujúcej časť tehlového múru bola kratšia než samotný tehlový múr. Súčasne musel byť tehlový múr nižší než letná kuchynka, čo vyplýva z fotografie predloženej do súdneho spisu. Súd prvej inštancie dospel v napadnutom rozsudku na jednej strane ku skutkovému záveru o existencii pôvodného tehlového múru, ku ktorému si právni predchodcovia žalovaných pristavili tvoriace letnú kuchynku a ich zastrešenie, na strane druhej však dospel ku skutkovému záveru o základoch tehlového múru, ktoré patria letnej kuchynke. Je nemožné,

aby právni predchodcovia žalovaných postavili základnej letnej kuchynky pod tehlovým múrom, ktorý v čase výstavby letnej kuchynky už stál na mieste samom. Súčasne z vykonaného dokazovania vyplynulo skutkové zistenie, že hranica medzi pozemkami strán sporu je priamka, pričom tieto pozemky sú v zadnej časti rodinného domu žalobcov oddelené pôvodným starým tehlovým múrom, ktorý oddeľoval dotknuté pozemky strán sporu, resp. ich právnych predchodcov, po celej dĺžke, teda aj v časti nachádzajúcej sa pred rodinným domom žalobcov. Časť z tohto pôvodného tehlového múru v časti umiestnenia rodinného domu žalobcov a v časti pred ním bola zbúraná právnou predchodkyňou žalobcov za účelom výstavby rodinného domu žalobcov, resp. ich právnej predchodkyne a po dokončení rodinného domu bol právnym predchodcom žalobcov postavený tehlový múr na základoch pôvodného tehlového múru v prednej časti rodinného domu. Tehlový múr postavený v 50-tych rokoch bol zbúraný žalovaným v 21. storočí, a teda po päťdesiatich rokoch jeho existencie. Rozmery tehlového múru vyplývajú z predložených fotografií a výpovede právneho predchodcu žalobcov (otec žalobcov). Poukázali na to, že žalovaní neoznačili, ani predložili také prostriedky procesnej obrany, ktorými by kvalifikovane a právne relevantným spôsobom namietali, spochybnili a najmä popreli rozmery tehlového múru uvádzané žalobcami v petite žaloby. S ohľadom na uvedené je zrejmé, že k popretiu žalobcami uvádzaných rozmerov tehlového múru podľa ust. § 151 ods. 1 CSP nedošlo, resp. podľa § 151 ods. 2 CSP neboli žalobcami uvádzané rozmery tehlového múru účinne popreté. Podľa názoru odvolateľov zo znaleckého dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie vyplynulo skutkové zistenie, že tehlový múr stál na pozemku žalobcov, nakoľko zo žiadneho znaleckého posudku vyhotoveného v súdnom konaní nevyplývalo opačné skutkové zistenie, a teda že tehlový múr stál na pozemkoch žalovaných. Bez ohľadu na vykonané znalecké dokazovanie poukázali na tri listinné dôkazy, a to vyjadrenie obce S. zo dňa 2.3.2011, rozhodnutie obce Zavar zo dňa 1.3.2007 a výkaz plôch zo dňa 24.4.1941, ktoré potvrdzovali, že tehlový múr stál na pozemku žalobcov, resp. ich právnych predchodcov, pričom vlastnícke práva žalobcov k tehlovému múru nebolo medzi právnymi predchodcami strán sporu nikdy sporné a rešpektovala sa hranica vytvorená tehlovým múrom. Uviedli, že žalovaní nepredložili a ani nenavrhlí vykonať žiaden dôkaz, z ktorého by vyplynulo skutkové zistenie, ku ktorému dospel súd prvej inštancie a podľa ktorého základy nachádzajúce sa v časti pred rodinným domom žalobcov sú základmi letnej kuchynky žalovaných a nie základmi pôvodného tehlového múru. Namietli, že súd prvej inštancie nevzal do úvahy žiaden dôkaz predložený žalobcami, relevantným spôsobom sa s ním nevysporiadal a opakovane spôsobom vzbudzujúcim pochybnosti o jeho nestrannosti dospel ku skutkovým zisteniam svedčiacim výlučne v prospech žalovaných napriek tomu, že žalovaní nepredložili a neoznačili žiaden dôkaz preukazujúci ich vlastnícke práva k tehlovému múru, ktorý zbúrali. V konaní pred súdom prvej inštancie nebol vykonaný žiaden dôkaz, z ktorého by vyplynulo alebo mohlo vyplynúť skutkové zistenie o čase skutočného začatia držby tehlového múru žalovaným 1/, resp. žalovaným 2/, skutkové zistenie o právnom titule, od ktorého mohol žalovaný 1/, resp. žalovaný 2/ odvodzovať svoje vlastnícke práva k tehlovému múru, ich dobromyseľnosť o tom, že im vlastnícke právo k tehlovému múru patrí, ani čas začatia plynutia vydržacej doby. Z výpovede žalovaného 1/ je zrejmé a nepochybné skutkové zistenie, že žalovaný 1/ nemal vedomosť o tom, ktorá osoba postavila tehlový múr, ktorá osoba sa stala jeho vlastníkom, ani dátum, kedy mohlo dôjsť k začatiu plynutia vydržacej doby vlastníckeho práva k tehlovému múru žalovaným a jeho manželkou. Na základe uvedeného nemohol byť žalovaný 1/ dobromyseľný v tom, že mu tehlový múr patrí. Z výpovede žalovaného 2/ je zrejmé a vyplýva skutkové zistenie, že žalovaný 2/ nemal vedomosť o tom, ktorá osoba postavila tehlový múr, ktorá osoba sa stala jeho vlastníkom, ani dátum, kedy mohlo dôjsť k začatiu plynutia vydržacej doby vlastníckeho práva k tehlovému múru žalovaným 2/. Na základe uvedeného nemohol byť preto žalovaný 2/ dobromyseľný v tom, že mu tehlový múr patrí. Dobromyseľnosť žalovaného 1/ s jeho manželkou ani žalovaného 2/ o vlastníckom práve k tehlovému múru nie je možné odvodiť zo spracovania tehlového múru manželmi L., ktorý bol vo vlastníctve právnych predchodcov žalobcov, o čom títo mali vedomosť. Dobromyseľnosť žalovaných nie je možné vyvodiť z ľahostajnosti, ani z možnosti a pravdepodobnosti prevodu/prechodu vlastníckeho práva, ale výlučne z existencie právne relevantnej skutočnosti, s ktorou právny poriadok spája prevod/prechod vlastníckeho práva, a to aj v prípade, ak táto skutočnosť nie je právne perfektná. Žalovaní sa bez relevantných a primeraných dôvodov spoliehali na nadobudnutie vlastníckeho práva k tehlovému múru bez toho, aby sa o tejto skutočnosti presvedčili alebo o nej mohli mať vedomosť. Žalovaní postavili nový tehlový múr v priebehu súdneho konania, no napriek záujmu žalobcov žalovaní neprejavili ochotu previesť novopostavený tehlový múr do vlastníctva žalobcov. Súčasne nebolo v súdnom konaní preukázané umiestnenie novopostaveného tehlového múru, na základe čoho nie je možné určiť, či bol postavený na mieste pôvodného tehlového múru.

4. K odvolaniu žalobcov sa písomne vyjadrili žalovaní, ktorí navrhli napadnutý rozsudok z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdiť. Boli toho názoru, že súd prvej inštancie vyvodil z vykonaných dôkazov správne skutkové a právne názory a svoje rozhodnutie dostatočne a presvedčivo odôvodnil. Podľa ich názoru súd prvej inštancie svojim postupom neporušil práva žalobcov na spravodlivý proces, pokiaľ nepostupoval podľa § 181 ods. 2 veta druhá CSP, nakoľko súd je takto povinný postupovať po úkonoch uvedených v § 181 ods. 1 CSP a nemožno z ust. § 181 ods. 2 CSP vyvodiť, že by mal súd prvej inštancie takto postupovať i v neskorších štádiách konania. Mali za to, že pokiaľ vo svojich prednesoch a podaniach robených vo veci ešte pred účinnosťou CSP popierali tvrdenia žalobcov týkajúce sa ako rozmerov, i situovania múru, ktorého výstavby (naturálnej reštitúcie) sa žalobcovia domáhali, nebolo potrebné opakované (po účinnosti CSP) tieto skutkové tvrdenia žalobcov popierať. Dôkazné bremeno týkajúce sa jednak toho, kde sa mal predmetný múr nachádzať (či na pozemku žalobcov, alebo žalovaných, prípadne na hranici pozemkov), ako i jeho špecifikáciu (výška, šírka, dĺžka, keďže sa žalobcovia žalobou domáhali tzv. naturálnej reštitúcie) zaťažovalo žalobcov.

5. K vyjadreniu žalovaných zaslali písomné stanovisko žalobcovia, ktorí zotrvali na svojom odvolacom návrhu. Zotrvali v presvedčení, že tým, že sa súd prvej inštancie odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu a dospel k opačnému skutkovému a právnenému záveru bez toho, aby o tom riadne oboznámil strany sporu, došlo k porušeniu ust. § 181 ods. 2 veta druhá CSP, pričom výrok napadnutého rozsudku je možné z objektívnych dôvodov považovať za prekvapivý. Opätovne poukázali na znalecké posudky vyhotovené znalcami v predmetnom súdnom konaní v časti pojednávajúcej o postavení tehlového múru a hranici medzi dotknutými pozemkami strán sporu. Zo znaleckého dokazovania vyplynulo skutkové zistenie, že tehlový múr stál na pozemku žalobcov, pričom zo žiadneho znaleckého posudku vyhotoveného v súdnom konaní nevyplynulo opačné skutkové zistenie a teda, že tehlový múr stál na pozemkoch žalovaných.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podali včas oprávnené osoby - strany sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

7. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 24C/82/2001 bolo uloženie povinnosti žalovaným 1/ a 2/ vypratať nehnuteľnosť nachádzajúcu sa v katastrálnom území Zavar, zapísanú na LV č. XXX ako parcela č. 55/9 zastavané plochy o výmere 487 m², v časti ako je graficky znázornená na polohopisnom náčrte Ing. R. R. zo dňa 19.2.2011 v mierke M 1:50 bodmi W 19, W 8 a bodom 100 a vytyčovacom náčrte Ing. R. R. zo dňa 19.2.2010, číslo plánu 1/2011 a určenie žalovaným 1/ a 2/ povinnosť postaviť tehlový múr o výške 1,8m, šírke 20cm, a dĺžke 50cm, medzi pravým predným rohom rodinného domu žalobcov č. 53 v línii čelnej strany rodinného domu č. 53 od bodu 101 až po hranicu medzi parcelami č. 55/9 a č. 195/5 a zároveň postaviť tehlový múr o výške 1,8m, šírke 20cm, na hranici medzi parcelami č. 55/9 a č. 195/5 od bodu 100 v dĺžke 2,8m tak, ako sú tieto body uvedené na polohopisnom náčrte Ing. R. v mierke M 1:50, zo dňa 19.2.2011 a vytyčovacom náčrte Ing. R. zo dňa 19.2.2010, číslo plánu 1/2011. Rozsudkom zo dňa 12.8.2015, č.k. 24C/82/2001-602 súd prvej inštancie konanie v časti o uloženie povinnosti žalovaným vypratať nehnuteľnosť zastavil a vo zvyšku žalobu zamietol s tým, že o trovách konania a trovách štátu rozhodne po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti zastavenia konania nadobudol právoplatnosť dňa 17.11.2015, pričom v napadnutej zamietajúcej časti bol uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 30.9.2016, č.k. 11Co/75/2016-687 zrušený a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalobu zamietol a o nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50%. Ďalej súd napadnutým rozsudkom štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v rozsahu 50% a voči žalovaným v rozsahu 50%.

8. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

9. Odvolatelia odvolanie odôvodnili tým, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom im znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na

spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je daný, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé, pričom konkrétne pochybenie súdu musí byť hodnotené v kontexte celého konania. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je daný, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ust. § 191 CSP, pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti, je logický rozpor, alebo ktoré odporujú ustanoveniam § 195 až 210 CSP. Odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je daný, ak súd prvej inštancie posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

10. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností, vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplynuli alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi.

11. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie za účelom zistenia skutkového stavu, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedal postupu vyplývajúceho z ust. § 191 CSP, pretože súd zobral do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, prednesov strán sporu vyplynuli, zohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá pravidlám logického myslenia. V odôvodnení svojho rozsudku súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, teda odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má všetky atribúty vyžadované ust. § 220 ods. 2 CSP a nemožno mu nič vyčítať.

12. Pokiaľ odvolateľ namietal, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, tak v tomto smere žiadnym spôsobom nešpecifikoval, v čom by malo nesprávne právne posúdenie spočívať.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, použil správne právne predpisy a tieto i správne vyložil a na daný skutkový stav správne aplikoval.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

16. Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri ich uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV.ÚS 252/2004).

17. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I.ÚS 50/2004).

18. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo strany vyjadrovať k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá strana (I.ÚS 97/1997, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003).

19. Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotno-právne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku.

20. K námietke odvolateľov, že konaním a postupom súdu prvej inštancie došlo k porušeniu ust. § 181 ods. 2 CSP a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vo veci samej absolútne prekvapivým, odvolací súd udáva, že predmetné konanie (spor) začalo dňom žaloby dňa 6.11.2001, teda ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.), pričom vo veci boli vyhlásené rozsudkom súdu prvej inštancie už tri rozsudky a všetkými týmito rozsudkami bola žaloba žalobcov ako nedôvodná zamietnutá, a teda súd prvej inštancie sa opakovane vyjadroval v rámci rozhodovania k otázke spornosti a nespornosti skutkových tvrdení, ako aj k právnemu posúdeniu, a teda pokiaľ súd vyhlásil vo veci tretí rozsudok (napadnutý rozsudok), ktorým žalobu opätovne zamietol, len ťažko možno takéto rozhodnutie považovať za prekvapivé v zmysle ust. § 181 ods. 2 CSP (predtým § 118 ods. 2 O.s.p.). S prihliadnutím na uvedené bol odvolací súd toho názoru, že zo strany súdu prvej inštancie nedošlo s prihliadnutím na začatie konania, dĺžku konania a viaceré rozhodnutia súdu prvej inštancie k takému pochybeniu - nesprávnemu procesnému postupu, ktorým by bolo znemožnené stranám uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Cieľom ustanovenia § 181 ods. 2 CSP, ako aj predchádzajúceho ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p. je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu za účelom zjednodušenia a zrýchlenia konania tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy a venovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné, alebo právne bezvýznamné. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd i na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS 16/2012.

21. Za nedôvodnú považoval odvolací súd i námietku žalobcov, že súd prvej inštancie sa odchyľil od právneho názoru vysloveného odvolacím súdom v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí, v ktorom odvolací súd vyslovil, že pôvodný múr bol postavený žalobcami, resp. ich právnymi predchodcami a z toho vyplýva, že vlastníckmi pôvodného múru boli žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia.

22. V odôvodnení uznesenia Krajského súdu v Trnave zo dňa 30.9.2016, č.k. 11Co/75/2016-687 odvolací súd uviedol, že z vykonaného dokazovania možno mať za preukázané, že pôvodný múr bol postavený žalobcami, resp. ich právnymi predchodcami, čo bolo potvrdené svedeckými výpoveďami, ktoré skutočnosti žalovaní relevantným spôsobom nevyvrátili, takže z toho vyplýva, že vlastníckmi pôvodného múru boli žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia (bod 9 uznesenia). Súčasne však odvolací súd v bode 10 uznesenia uvádza, že nie je možné jednoznačne posúdiť, či došlo k vydržaniu vlastníckeho práva k múru žalovanými, a to najmä, či bola splnená podmienka dobromyseľnosti.

23. Z odôvodnenia odvolaním napadnutého ostatného rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva, že by sa súd odchyľil od záverov obsiahnutých v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu.

24. Odvolací súd v oboch predchádzajúcich zrušujúcich rozhodnutiach uviedol, čo je podstatným pre posúdenie dôvodnosti žalobcami uplatneného nároku, pričom podstatným bolo zistenie, kde presne

sa v minulosti nachádzal múrik, kadiaľ vedie hranica medzi pozemkami, ako aj ustálenie presného umiestnenia stavebno-technického stavu múrika. Odvolací súd tiež uviedol, že dôkazné bremeno preukázanie uvedených skutočností zaťažuje žalobcov. V ostatnom zrušujúcom rozhodnutí odvolací súd uviedol, že napriek tomu, že v konaní boli vykonané tri znalecké posudky, nebola jednoznačne zodpovedaná podstatná otázka, kadiaľ vedie hranica medzi pozemkami, kde stál pôvodný tehlový múr, či stál na hranici pozemkov, nakoľko závery znaleckých posudkov sú nekompletné a obsahujú rôzne odpovede (bod 11 odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu).

25. Súd prvej inštancie pri svojom ostatnom rozhodovaní postupoval v súlade s uvedenými závermi odvolacieho súdu, doplnil dokazovanie a dospel k záveru, že v priebehu konania neboli dostatočne preukázané presné rozmery (šírka, výška, dĺžka), presné osadenie v teréne, ani nebolo špecifikované stavebno-technické riešenie múrika a jednalo sa iba o tvrdenia žalobcov, ktoré však neboli podložené žiadnymi relevantnými dôkazmi. Čo sa týka umiestnenia pôvodného múrika (t.j. či stál na pozemku žalobcov, žalovaných alebo na hranici pozemkov), táto opätovne nebola vyriešená vzhľadom na rozpornosť štyroch znaleckých posudkov, a teda podľa názoru súdu prvej inštancie žalobcovia dôkazné bremeno neunesli. Uvedený záver súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu dostatočným spôsobom odôvodnil a tento záver možno považovať za logický, vyplývajúci z vykonaných dôkazov. Zo znaleckého posudku Ing. Romana Wágnera vyplýva, že pôvodný tehlový múrik stál na hranici medzi pozemkami parc. č. 55/9 a 195/5, resp. 195/4. Zo znaleckého posudku znalkyne Ing. Anny Šobichovej vyplýva, že hranica medzi parcelami č. 55/9, 55/2 a 195/5, 195/4 je priamka, nikde nie je lomená, tvorí ju tehlový múrik, ktorého základy sú identifikovateľné, pričom múrik sa nachádza na parc. č. 55/9 a 55/2. Zo znaleckého posudku Ing. Štefana Špačka vyplynulo, že hranica medzi pozemkami parc. č. 195/4, 195/5, 195/56 na jednej strane a parc. č. 55/2 a 55/9 je priamka v právnom stave a v skutočnosti čiastočne reprezentuje starý ohradný tehlový múr. Zo znaleckého posudku Ing. Milana Hačka vyplynulo, že priebeh vlastníckej hranice medzi žalobcami a žalovanými je priamy, pričom priamosť udáva tehlový múr. Aj podľa názoru odvolacieho súdu z predmetných znaleckých posudkov celkom jednoznačne nevyplynulo umiestnenie pôvodného tehlového múrika.

26. K tvrdeniu odvolateľov, že žalovaní účinne nepopreli skutkové tvrdenia žalobcov o umiestnení a stavebno-technickom prevedení tehlového múru podľa § 151 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd udáva, že podľa § 470 ods. 2 veta druhá CSP, ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany.

27. Vzhľadom na to, že predmetné konanie začalo pred nadobudnutím účinnosti Civilného sporového poriadku, nie je možné uplatňovať ustanovenia § 151 ods. 1 a 2 CSP na uvedené konanie, nakoľko by to bolo v neprospech žalovaných.

28. Pokiaľ žalobcovia v odvolaní udávajú, že nie je zrejmé, na základe akého dokazovania dospel súd prvej inštancie ku skutkovému záveru, že medzi nadobudnutím letnej kuchynky žalovanými a zbúraním tehlového múru uplynulo viac než dvanásť rokov, odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie svoj záver odôvodnil v bode 52 odôvodnenia napadnutého rozsudku, pričom odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na uvedené dôvody, ktoré považuje za správne. Rovnako súd prvej inštancie sa podrobne zaoberal otázkou dobromyseľnosti žalovaných, ako aj vydržaním vlastníckeho práva k múru v bode 56 odôvodnenia na strane 32 rozsudku, ktoré závery odvolací súd považuje za správne a v podrobnostiach na ne odkazuje.

29. Za správne považoval odvolací súd i výroky rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania medzi stranami, ako aj o nároku na náhradu trov konania štátu, ktoré súd prvej inštancie riadne odôvodnil, pričom správnosťou uvedených výrokov sa odvolatelia v odvolaní osobitne nezaoberali. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľom. Z dôvodu, že odvolacie dôvody odvolateľov neboli opodstatnené a neboli zistené ani žiadne nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré by mal odvolací súd prihliadnuť z tzv. úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej, ako i v závislých výrokoch o nároku na náhradu trov konania z dôvodu vecnej správnosti potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

30. V odvolacom konaní plne úspešným žalovaným odvolací súd priznal podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

31. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v odvolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).